

Odatv > GastrOda

Denizlerde balık stokları azalıyor; sürdürülebilir balıkçılığın geleceği

Dünyanın denizlerinde aşırı avlanma alarm veriyor. Uzmanlar, açık denizlerde ticari balıkçılığın sınırlandırılması ve etkili deniz koruma alanlarının oluşturulmasıyla stokların hızla toparlanabileceğini vurguluyor.

12 Ağustos 2025 12:23

Güncelleme: 12 Ağustos 2025 12:23

A⁺ A⁻

Dünyanın en tanınmış **balıkçılık** uzmanlarından Daniel Pauly, **aşırı avlanmanın** ve sübvansiyonların etkilerini sert bir dille eleştiriyor.

Pauly, küresel balıkçılığın sürdürülemez bir Ponzi şeması gibi işlediğini söylüyor: Yeni avlanabilir stoklar bularak varlığını sürdürüyor ancak artık bu genişleme sınırına ulaştık.

Pauly ve ekibi, denizlerin korunması için uluslararası iş birliği çağrısında bulunuyor. 4 Mart 2023'te açık denizlerde koruma alanları oluşturulmasını içeren tarihi bir BM anlaşması imzalandı, ancak Pauly'nin istediği kadar güçlü değil. Ona göre, açık denizlerde ticari balıkçılığın yasaklanması, balık stoklarının iyileşmesi için kritik adım.

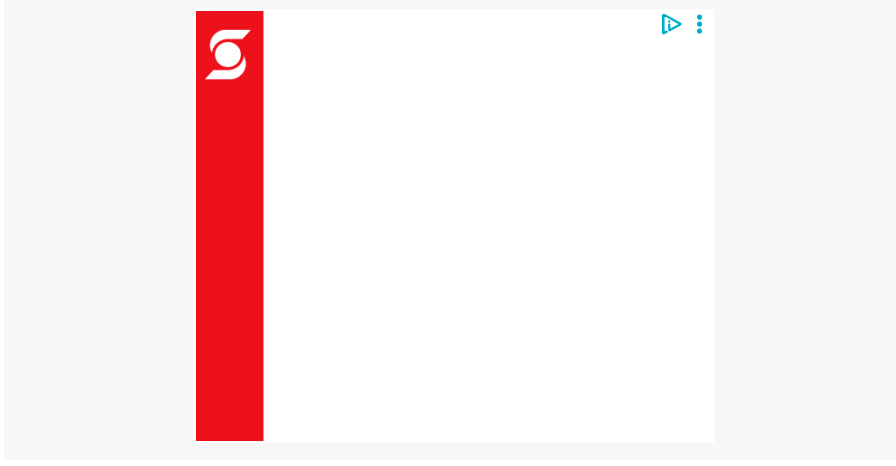
GÜNÜN ÖNE ÇIKAN HABERLERİ

BALIKÇILIK VERİLERİ EKSİK VE YANILTICI

Balıkçılık faaliyetlerini ölçmek için Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine başvuruluyor. Ancak ülkeler, amatör balıkçılıktan kaynaklanan avları, yabancı filoların avlarını ve istenmeyen yan ürünleri rapor etmiyor. Bu durum, gerçek av miktarını ve deniz canlılarının durumunu gizliyor.

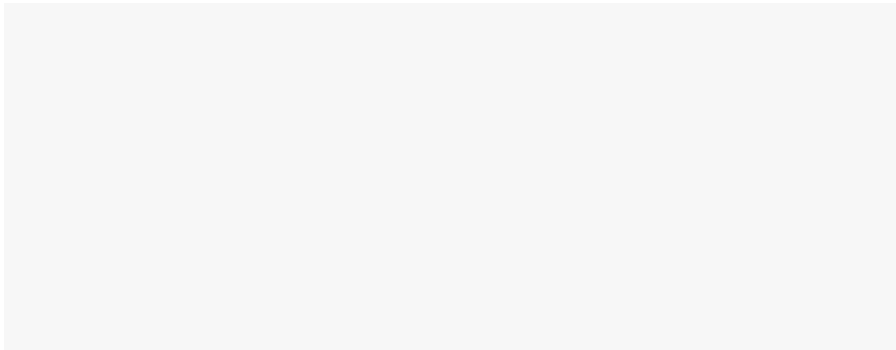
Örneğin, Myanmar yıllardır avladığı balık miktarını değil, gelecekte avlamayı planladığı miktarı raporluyor. Çin verileri ise bilim insanları tarafından genellikle düşük ve yanlış olarak değerlendiriliyor.

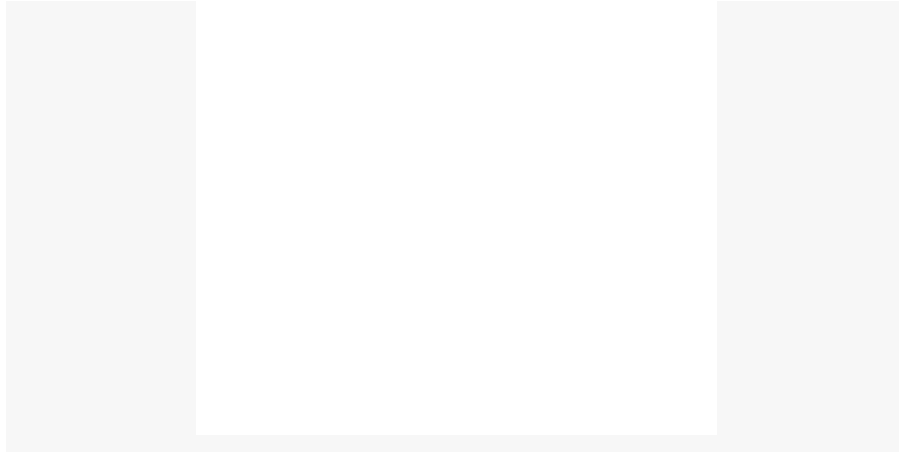
Pauly ve ekibi, farklı kaynaklardan toplanan verileri bir araya getirerek dünya genelinde yaklaşık 130 milyon ton balık avlandığını tahmin ediyor. Bu rakam 1990'ların sonlarında en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra sabit kaldı, hatta yer yer azalmaya başladı.

Aşırı avlanma büyük balık türlerinin yüzde 70 oranında azalmasına yol açtı. İnsanlar daha küçük balık türlerine yöneldi, ancak bu da uzun vadede sürdürülemez bir durum yaratıyor. Balıkçılık gelirleri ise günümüzde giderek az sayıda endüstriyel oyuncunun elinde toplanıyor.

Neyse ki, Alaska'daki mezgıt balıkçılığı gibi bazı bölgelerde sürdürülebilir ve başarılı yönetim örnekleri bulunuyor. ABD'nin genel balıkçılık politikaları, birçok ülkeye kıyasla daha iyi yönetiliyor ve iyi sonuç veriyor.

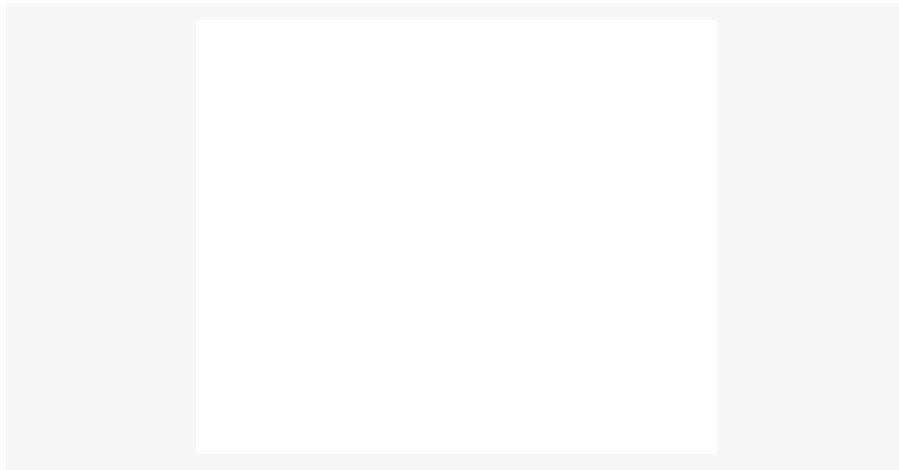
BALIK ÇİFTÇİLİĞİ GERÇEKTEN ÇÖZÜM MÜ?

Balık çiftçiliği (akuakültür) genellikle olumlu algılsa da, durum karmaşık. Çin’de özellikle yumuşakçalar ve midye gibi bitkisel planktonla beslenen türlerin üretimi yaygınken, Batı dünyasında çoğunlukla somon gibi etçil balıkların yetiştirilmesi tercih ediliyor. Bu etçil balıklar, beslenmeleri için başka balıkların tüketilmesini gerektiriyor; yani aslında doğal balık stoklarından daha fazla balık tüketiyorlar.

Bu durum, özellikle Afrika gibi bölgelerde yerel halkın beslenmesinde kritik öneme sahip sardalyelerin balık unu haline getirilmesine yol açıyor.

DENİZ KORUMA ALANLARI İŞE YARIYOR MU?

Deniz koruma alanları (DKA) aşırı avlanmayı önlemede önemli araçlar. Balıkçılık baskısı olmayan bölgelerde deniz canlıları hızla çoğalıyor. Ancak uygulamada bazı alanlar “kağıt park” olarak kalıyor; yani koruma ilan edilse de pratikte denetim yapılmıyor.

Avrupa’daki bazı deniz koruma alanlarının, aslında içinde aşırı avlanma yaşanan “ölüm bölgelerine” dönüştüğü bilimsel

araştırmalarla ortaya çıktı. Bu yüzden koruma alanlarının gerçek anlamda korunması gerekiyor.

Dünya genelinde 190'dan fazla ülke, 2030 yılına kadar okyanusların yüzde 30'unu koruma altına almayı taahhüt etti. Ancak Pauly, bu hedeflerin çoğunun "kağıt üzerinde" kaldığını ve gerçek koruma sağlanmadığını belirtiyor.

Açık denizler, dünya okyanuslarının yüzde 60'ını kaplıyor ancak burada yakalanan balık miktarı toplamın yüzde 10'undan az. Pauly'ye göre, açık denizlerdeki ticari balıkçılık yasaklanırsa, küresel balıkçılık üzerindeki baskı azalacak ve stoklar toparlanacak. Ayrıca sera gazı emisyonları düşecek ve denizlerdeki kötü çalışma koşulları azalacak.

UMUDUN SÜRMESİ İÇİN

Bu değişiklikler hemen gerçekleşmeyecek; onlarca yıl sürecek uzun vadeli politikalar gerekiyor. Ancak geçmişte de imkansız görünen fikirlerin gerçekleştiği unutulmamalı. 1940-60'larda münhasır ekonomik bölgeler fikri kabul görmemişti, ama şimdi okyanus yönetiminin temel taşlarından biri.

Pauly'nin çalışmaları, denizlerin hızlıca toparlanabileceğini gösteriyor. Uygun yönetimle ve uluslararası iş birliğiyle, balık stokları on yıl gibi kısa bir sürede iyileşebilir.

Denizlerin korunması, sürdürülebilir balıkçılık politikalarının uygulanması ve açık denizlerde ticari avcılığın sınırlandırılması, dünya denizlerinde hayatın devamı için şart. Bu büyük mücadelede her ülke, bilim insanı ve birey üzerine düşeni yapmalı.

Odatv.com

balıkçılık

sürdürülebilirlik

Aşırı avlanma

GastrOda

tümü